

Rebots i rebrots

El rebot del PIB del 3T va ser una molt bona notícia. L'activitat, que havia caigut el 22% durant la primera meitat de l'any, va recuperar en el 3T més de la meitat del terreny perdut. Aquesta dada va ser molt millor del que prevèiem la majoria dels analistes, malgrat que les dades més recents, com les de l'EPA, ja apuntaven al fet que les nostres previsions es quedarien curtes. I, com que no revisem les previsions tots els dies –fariem embogir els qui les segueixen i embogiríem nosaltres–, curts ens quedem.

La notícia, però, ha quedat enfosquida per la nova onada de contagis que estem vivint, uns rebrots que amenacen amb fer recular l'activitat en el quart trimestre de l'any. Al llarg del 3T, l'activitat ja va anar de més a menys. Amb l'enduriment de les restriccions de distanciament social amb què hem començat el 4T, serà difícil evitar que es produeixi una nova reculada del PIB.

La situació que vivim ha tornat a situar al centre de la discussió la suposada dicotomia entre salut i economia. Però existeix aquesta dicotomia? En un cert sentit, sí. Davant el risc imminent de col·lapse del sistema sanitari, una situació que dispararia el nombre de morts, potser no hi ha més remei que «tancar l'economia». El que cal preguntar-se és si es pot evitar arribar al punt en què ens hem d'enfrontar a aquesta dicotomia. I la resposta és que potser sí. Com a mínim, paga la pena fer tot el possible per intentar-ho. Permeteu-me un símil bèl·lic. Es poden guanyar guerres sense danys col·laterals massius? Sí, amb armes i amb estratègies de precisió.

Quines estratègies són les més adequades per lluitar contra la COVID-19 i evitar danys col·laterals massius sobre l'economia? Fa temps que ens ho diuen els experts: individualment, comportaments responsables –higiene de mans, distància, màscara i aïllament en cas de contagi– i, pel que fa a la gestió sanitària, capacitat de detecció de casos i rastreig de contactes. Si fem funcionar aquestes estratègies, no hi ha dicotomia entre salut i economia. Les dues van de bracet.

La Xina és, potser, un exemple del qual es poden extreure lliçons. Allà, sembla que la pandèmia està sota control i que l'economia ja ha rebotat per damunt dels nivells pre-COVID. Alguns diran que el sistema polític xinès, amb la seva capacitat per coartar les llibertats, és el que explica l'èxit aparent d'aquell país, però em pregunto en quina mesura el sistema polític té alguna cosa a veure amb la voluntat i amb la capacitat de realitzar 9 milions de tests en pocs dies, tal com va succeir a la ciutat de Qingdao després de descobrir-s'hi un petit brot. Més a prop encara, Eslovàquia s'ha proposat recentment testar tota la població adulta en pocs dies amb tests ràpids per detectar casos asimptomàtics i frenar la propagació del virus. Els tests ràpids poden ser una eina eficaç de gestió i de control de la pandèmia.

Dedicar recursos a les capacitats de testatge i de rastreig de casos és, en aquests moments, la millor política econòmica. Però, per descomptat, no és l'única que cal dur a terme. Com ho mostra el Dossier d'aquest *Informe Mensual*, el sector públic està jugant un paper fonamental de suport a les persones que han perdut una bona part o tots els ingressos per culpa de la pandèmia. Aquesta política de manteniment de rendes no ha estat solament clau per mitigar l'augment de la desigualtat, sinó que també ha contribuït a mantenir el pols de l'economia. Un altre exemple que trenca esquemes: menys desigualtat i més eficiència econòmica poden anar de bracet. Som davant unes circumstàncies en què s'imposa la necessitat de repartir els costos de la crisi, tant per qüestions d'eficiència com d'equitat.

Enric Fernández
Economista en cap
31 d'octubre de 2020